

Vsak nov volivec za komunistično listo je doprinos k zmagi demokracije in gospodarski obnovi Trsta

Tovariš, prijatelj, simpatizer!

S tvojim delom v hiši, kjer stanuješ, na delovišču, v kinu, baru, gostilni, kjer iščeš razvedrila in povsod kjer so volivci, lahko mnogo prispevaš v tej volilni kampanji.

Približaj se vsem, pogovori se z ljudmi, diskutiraj, prepričaj, pridobi nove glasove za **Komunistično partijo!**

Dobro razdeli našo tiskano propagando in širi naš tisk. Daj volilni program Komunistične partije delavcu, uradniku, mladincu in upokojencu, profesionistu in učitelju, gospodinji in delavki, obrtniku, lastniku javnega okala in malemu trgovcu.

Pokaži vsem naš volilni znak, ki je na prvem mestu na glasovnici: srp, gladivo in helebarda.

Od tvojega posebnega vsakodnevnega, potrpežljivega in vztrajnega dela, je odvisna pridobitev novih glasov.

Vsak nov volivec za komunistično listo je doprinos k zmagi demokracije in gospodarski obnovi Trsta!

Za občino tržaškemu ljudstvu, na delo z zagonom in navdušenjem, vsak dan in povsod, kjer nanese prilika!

Naša volilna zborovanja

Sobota, 20. septembra

- ob 18. uri ul. Parini, vogal ul. Foscolo (Semili);
- 18. trg Crocefisso (Saranz); ul. Media, vogal ul. Raffineria;
- 19. ul. C. Belli, vogal ul. Istria (Jole Deferrri);
- 19.30 na mostu pri Katinari (Libera Sorini).

20. na trgu Goldoni

posl. Vittorio Vidali
in Claudio Tonel

- 20. ROJAN, Scala Santa (pred gostilno Tito), Muslin.

Nedelja, 21. septembra

- 10. na Lonjerski cesti št. 20;
- 11. trg Sv. Antona (Muslin), trg Giuliani (Radich in Gombač), ul. Carmelitani 3.
- 12. Pri PISČANCIH (Marija Bernetič);
- 17. Sv. KRIZ (posl. Vittorio Vidali in Karel Šiškovič);

Ponedeljek, 22. septembra

- 11. Viale XX Settembre, vogal ul. Timeus (Tonel);
- 12. ulica Economo (Paolo Sema);
- 18. ulica del Rivo, pri stopnišču (Sirocich in Lussi);
- 18.30 Campo Belvedere (Pogassi), ul. del Veltro 71 (Pescatori);
- 19. SKEDENJ, ul. S. Lorenzo in Selva (Marija Bernetič), trg Cavana (Burlo in Libera Sorini);
- 20. ul. Lorenzetti, vogal ul. D'Alviano.

Torek, 23. septembra

- 11. Largo Santorio (Sema);
- 17. pred izhodom stare luke (Gombač);
- 19. trg Venezia;
- 19.30 Sv. IVAN, trg Gioberti (Gombač), Sv. M.M. Sp. 1239, ul. del Prato (Marija Bernetič in Muslin);
- 20. ulica Crematorio (Vera Žužek), ul. Cisternone 57;
- 20. OPČINE, Proseška cesta, pred cerkvijo; ob 20.30 v Narodni ulici 74;
- 20. v LONJERJU, na trgu;
- 20.30 ul. Istria, vogal ul. Belli (Radich).

Sreda, 24. septembra

- 10. ROJAN, trg Tra i Rivi (Jole Deferrri), ul. Bellini, pred luškim poveljstvom (Muslin);
- 18. Corso Garibaldi (Burlo), Viale Miramare 109;
- 18.30 na Borznm trgu (Sema), Sv. M.M.Zg. 800 (Marija Bernetič), ul. Ponzianino, vogal ul. Pozzo (Tonel);
- 19. Viale Campi Elisi 35 (Pacco in D'Agosto).

Četrtek, 25. septembra

- 11. ul. Bellini, pred poslopjem Acegat (Muslin);
- 17.30 ul. Sporcavilla (Jole Deferrri);
- 19. ul. Molino a Vapore (Tonel), Vicolo San Fortunato;
- 19.30 BARKOVLJE, ul. Perarolo (Pogassi);
- 19.30 DOMJO (Dušan Kodrič);
- 19.30 ul. Battera, vogal ul. Orlandini, ul. Marco Polo, vogal ul. Concordia (Radich).

Petek, 26. septembra

- 18. trg della Valle (Calabria), ul. del Bosco (Semilli);
- 18.30 ul. Campanelle 58;
- 19. Lonjerska cesta, «Ograda» (Saranz), ulica Bergamasco (Ugrin);
- 19.30 Kolonja, v krožku Pečar (Sema, Marija Bernetič), ul. S. Cilino (Radich), Strada Vecchia dell'Istria 229 (Tonel);
- 20. SKEDENJ, ul. Soncini (Muslin);
- 20. OPČINE, pred tramvajsko postajo;
- 20. Kobi, na križišču Trbiške ceste (Gombač), ul. Commerciale (Pescatori in Gerlanc);
- 20. v TREBČAH.

V nedeljo 28. septembra v Trstu sestanek za deželno avtonomijo

Prilagodno nedeljo, 28. septembra ob 9. uri bo novi dvorani Ljudskega doma v ulici Madonna deželni sestanek, ki ga vleče deželni komite Komunistične partije Italije v sporazumu s federacijami iz Vidma, Gorice,ordenona in Avtonomne federacije Trsta.

Sestanek je bil sklican na podrobno proučitev in diskusijo o osnutkih posebnega statuta za deželo Furlanija-Juljska krajina, ki predstavlja izhodno točko za novo in še intenzivnejšo fazo akcije za doseg deželne avtonomije. Kar se tiče Trsta gre obenem za enega teritorialne avtonomije. Začetek nove faze upada z otvoritvijo parlamenta in je istočasno izpolnjevanje potrebe po aktivnejši intervenciji in večji mobilizaciji ljudskih množic v obdobju vprašanja, ki ga demokristjanska vlada že več časa zavlačuje.

Do poslane zainteresirane federacije, nadalje župani, občinski in pokrajinski svetovaleci, sindikalni voditelji in zastopniki zadrug ter osebnosti iz dežel s posebnim statutom, ki so bile že ustanovljene.

Ob priliki organiziranja deželnega sestanka so federacije, ki spadajo pod bodočo deželo Furlanija-Juljska krajina, objavile poseben lepak, ki pojasnjuje namene in značilnosti tega sestanka, ki bo v Trstu. V lepaku se obenem podrtuje, da je naše Ozemlje življenjsko zainteresirano na pridobitvi režima avtonomije, ker je to velike važnosti za demokratično življenje in gospodarsko obnovo.

Konferenca FIOM

Jutri, v nedeljo 21. t. m. ob 10.30 bo v kinu «Supercinema», Drevoed XX. septembra javna konferenca, ki jo organizirata nova Delavska zbornica - CGIL in FIOM.

Razpravljali bodo o perečih vprašanjih tržaške industrije.

Avstrijski tovariši v Trstu

Danes priče v Trst skupina avstrijskih tovarišev, ki prihaja v naše mesto na povabilo Avtonomne tržaške federacije KPI. Avstrijski gostje si bodo ogledali mesto in podeželje. Jutri, v nedeljo pa se bodo udeležili praznika našega tiska v Sv. Križu.

Obisk bo prihodnji mesec vrnila naša delegacija, ki bo obiskala Avstrijo.

Občinska seja v Miljah

Danes, v soboto ob 17. uri se bo sestala na izredni seji občinski svet v Miljah. Svetovaleci bodo razpravljali o položaju v ladjedelnici Sv. Roka; nadalje bodo imenovali člane občinske volilne komisije in preglednike občinskih računov. Na dnevnem redu je tudi točka o imenovanju predstavnika prizadetih družin v komisijo za dodeljevanje stanovanj.

Prvaki "slovenske liste", hočejo z lažmi prikriti svoje grehe

Ni bil naš namen polemizirati v tej volilni kampanji z voditelji Slovenske demokratske zveze in Slovenske katoliške skupnosti. Prepričani smo bili, da bodo po letošnjih političnih volitvah vsaj nekoliko previdnejši in da bodo, kot politični ljudje čutili odgovornosti, ki jih nosijo iz zadnje volilne bitke. Toda zmotili smo se, kajti ostali so vedno enaki, nesramno in lažno napadajo Komunistično partijo in njene člane. Ko Slovenci prečita članke in bedastosti, ki jih objavlja «Demokracija» proti KP, pride neizbežno do zaključka, da skušajo s klebetami in lažmi skriti stališče, ki so ga zavzeli na političnih volitvah. Tako stališče gotovo ni koristilo slovenski skupnosti in ni bilo v čast gospodom ki jih «Demokracija» predstavi kot nosilca skupne liste in glavna predstavnika demokratičnih Slovencev, ki jim ljudje lahko mirno zaupajo, ker vedo da so naši, ker se zavedajo, da ne bodo nikoli izdali koristi narodne skupnosti, kateri pripadajo.

Ali ti gospodje res mislijo, da so tržaški Slovenci tako kratkega spomina in so že pozabili, da so prav današnji predstavniki demokratičnih Slovencev, ki ne bodo nikoli izdali koristi narodne skupnosti, dajali smernice naj Slovenci tržaške, goriske in videmske pokrajine oddajo

na političnih volitvah svoj glas izrazito italijanskim sredinskim strankam s Krščansko demokracijo na čelu, ker je Krščanska demokracija zajezila nevarnost komunistične revolucije. Vodstvo SDZ je bilo nadalje mnenja, da mora Krščanska demokracija ostati še naprej na krmilu države, ker je to v korist slovenski skupnosti in širše javnosti v Italiji.

Kako je ta nasvet koristil slovenski skupnosti nam najbolje pove že samo dejstvo, da sta KD in MSI označili slovenske volivce, ki so po direktivi SDZ in SKZ volili Krščansko demokracijo, kot ljudi, ki so se prilagodili italijanski KD. Ob tej priliki sta KD in MSI še podčrtali, da se drugim strankam torej ni treba zavzemati za pravice Slovencev.

Voditelji SDZ in SKZ so načrtno varali Slovence, ko so jih usmerili naj volijo KD in njene podrepanke. Varali so jih,

ker so dobro vedeli, da so prav te stranke proti našemu narodu, da nam nočejo priznati naših narodnih in socialnih pravic, da postopajo z nami kot z manjprednimi ljudmi. Dokaz temu je šovinistična gonja, ki so jo v zadnji volilni kampanji sprožili proti slovenskemu govoru na Velikem trgu, ki je bil — po zaslugi predvsem klerikalcev in fašistov — tudi prepovedan. Nosilcema «slovenske liste» je vse to prav dobro znano, zato je tembolj obsojda vredna njihova politična dejavnost napram slovenski etnični skupini.

To so neizpodbitna dejstva, ki dokazujejo, da vodijo prvaki SDZ in SKZ tako politiko, ki je narodno zavedni in pošteni Slovenci ne morejo podpreti, ne zagovarjati in ne opraviti. To je politika klečeplazenja pred Krščansko demokracijo in drugimi italijanskimi strankami in — kar je najvažnejše — taka politika ne koristi slovenski skupnosti. Zato ni dovolj, da se gospodje okrog «Demokracije» in «Katoliškega» sklicujejo na izrazito slovensko listo in tradicionalno lipovo vejico in da njihova listica nesramno klebetata Komunistično partijo, ki se je vedno in se bo tudi v bodočo odločno borila, v občinskem svetu in kjer koli bo treba, da se prizna Slovencev, ki živijo v Italiji načelo narodne enakopravnosti.

Jutri, v nedeljo 21. septembra od 15. ure dalje bo
v LJUDSKEM DOMU v SV. KRIZU

Praznik demokratičnega tiska

Sodelujejo: znani kriški orkester in pevec solisti, s pestrim sporedom Avenikovih in narodnih pesmi.

Razstava grozdja
Govorila bosta tovariša:

poslanec VITTORIO VIDALI
in KAREL ŠIŠKOVIČ
Predseduje tov. HENRIK LAHARNAR
Prisotna bo delegacija tovarišev iz Avstrije.
Od 20. do 24. ure PLES z izvolitvijo
«miss Vie Nuove»
Za jedačo in pijačo preskrbljeno

POLITIKA IN GOSPODARSTVO

Vasi v tržaški okolici nakazujejo svoje posebne probleme

Za Bazovico pralnica in javno kopališče

Tovariši iz Bazovice so po skrbni proučitvi občinske problematike v vasi, sestavili naslednji načrt zahtev, ki zadoljuje komunistične kandidate, da se bodo v novem občinskem svetu zavzeli za njegovo uresničenje.

— Predvsem mora občina posvetiti večjo skrb javni čistoti. Nameščenci podjetja za javno snago morajo priti večkrat v vas in ne samo enkrat v tednu, kot se to dogaja. Pometaenje se ne sme omejit samo na glavno cesto, marveč je treba poskrbeti za čistočo tudi v stranskih ulicah.

— Asfaltirati je treba cesto na gornjem koncu vasi.

— Greznice je treba postaviti po vsej vasi in ne samo ob glavni cesti.

— Razširiti je treba glavno cesto, ki gre do Opčin, predvsem v bližini hiš št. 118, 113 in 143.

— Izboljšati je treba avtobusno službo, katero je

treba ojačati ob urah večjega dotoka potnikov.

— Zgraditi je treba sredi vasi avtobusno čakalnico.

Komunistični tisk je posebno v volilni kampanji najučinkovitejše sredstvo propagande in navezovanja stikov z volivci.

Vse sekcije in celice in vsi tovariši naj v teh tednih, ki nas še ločijo od občinskih volitev v Trstu, posvetijo največjo pažnjo širjenju »DELA«, ki objavlja vsak teden volilne programe iz posameznih vasi in okrajev tržaške okolice. Širjenje našega lista jim bo omogočilo stik z najširšim krogom volivcev in pridobitev novih glasov za Komunistično partijo.

Širjenje »DELA« pa mora biti stalna skrb in naloga tudi v tistih sekcijah in celicah, ki ne pridejo v poštev za občinske volitve v Trstu, ker je to ena od najvažnejših nalog v okviru »Meseca komunističnega tiska«.

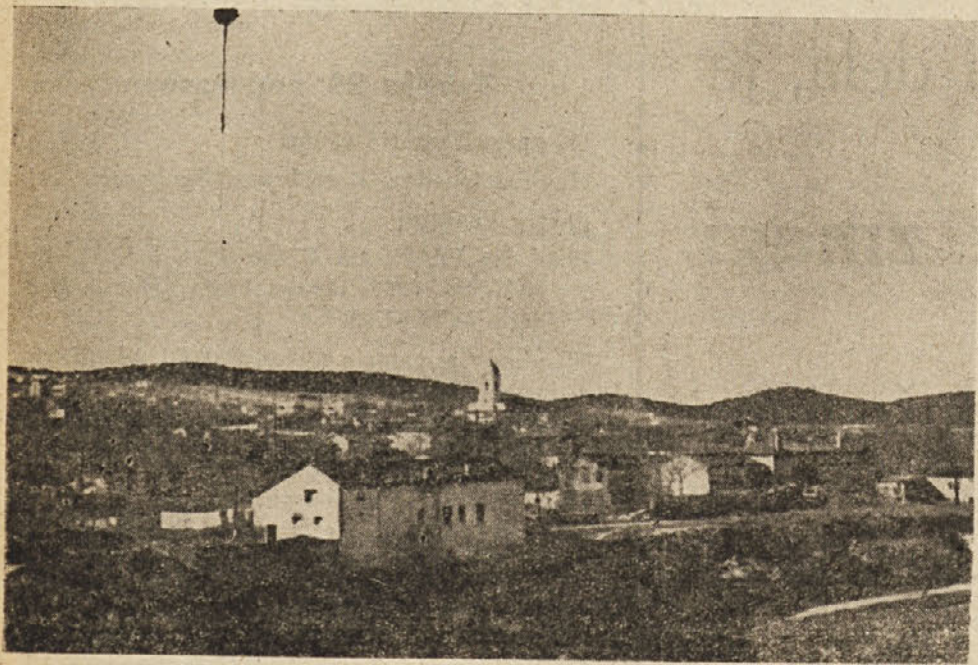
— Popraviti in obnoviti športno igrišče, ki je sedaj zanemarjeno.

— Vas potrebuje pralnico in javno kopališče.

Potrebno je primerno poslopje za otroški vrtec, ki se nahaja sedaj v zasebni hiši. Solske učilnice pa ne zadostujejo niti za osnovno šolo.

V Bazovici je nadalje občutena potreba po večernih tečajih za vajence, gospodinjstvom tečaju za dekleta, tečaju šivanja, krojenja in drugih ročnih del.

Na Opčinah občuteno stanovanjsko vprašanje

1. Problem ljudskih stanovanj je še vedno zelo pereč in zanima številne družine, ki nimajo primernega in zdravega stanovanja. Zato komunisti z Opčin postavljajo v svoj krajevni volilni program zahtevo, da se tudi na Opčinah zgradijo ljudska stanovanja, katera naj se dodelijo predvsem domačinom.

2. Na Opčinah, ki so dejansko že prvo predmetje Trsta, in je na vseh cestah velik promet, kar je še posebno nevarno za otroke, zato se postavlja zahtevo po ustanovitvi otroškega igrišča, kjer bi se otroci lahko igrali in bi ne bili več izpostavljeni neštetim nevarnostim.

Naj se reši vprašanje razlaščenih zemljišč

3. Kot okraj, ki ima mnogo pogojev, da v bodočnosti še bolj razvije turizem, Opčine nujno potrebujejo izboljšanje javne čistote, postavitev smetnjakov na več pri-

mernih krajih, zgraditev javnega stranišča, dopolnitev cestne razsvetljave, posebno v ulici Riceratorio in v Narodni ulici, takojšnje odstranitev še preostalih ruševin, ki ne samo kvarijo lice vasi, marveč predstavljajo tudi resno nevarnost za ljudi.

4. Na sedežu občinske izpostave na Opčinah naj se odpre urad za posredovanje raznih občinskih dokumentov in to

na način, kot posreduje n. pr. osebne izkaznice. Isto tako naj se odpre na Opčinah podružnica Urada za delo.

5. Nova občinska uprava se mora odločno zavzeti pri merodajnih oblasteh za izplačilo vojne škode, kot tudi za odplačilo zemljišč, ki so jih še pred leti zasegle anglo-ameriške oblasti openskemu kmetom in so na njih zgradile športno igrišče in druge naprave.

Zahteve volivcev v Trebčah

Sekcija KP »Zorko Kralj« iz Trebče je sklenila, da bo zadolžila bodoče predstavnike v mestnem občinskem svetu, da se bodo borili za uresničenje naslednjih zahtev, ki jih postavljajo vaščani:

- municipalizacija avtobusne proge, ki povezuje Trebče z mestom;
- razširitev poti, ki vodi iz vasi na avtocesto;

Kaj potrebujejo Trebče in Padriče

- asfaltiranje vaških poti;
- pomnožitev vodnih pip in razširitev vodovodne mreže;
- popravilo nogometnega igrišča;
- preprečitev odlaganja mestnih smeti v bližini vasi in s tem preprečitev škode, ki jo povzročajo tovarniki, ki prevažajo smeti;
- izplačilo odškodnine za škodo, ki jo povzročajo vojska z vojaškimi vajami;
- postavitev vodne pipe na pokopališču;

Kaj je izjavil Fanfani

Mi nismo zahtevali vrnitve Trsta pod Italijo — je dejal ob tej priliki posl. Fanfani — zato, da bi Trst umrl v njenem objemu. Zahtevali smo njegovo vrnitev, da ga sprejmemo z ljubečo skrbnostjo matere in ga vodimo k obnovi, ob solidarnosti vsega italijanskega naroda. Hotel sem povzeti poziv, ki

Kaj potrebujejo Padričah zahtevajo poljskega čuvaja

Tudi Padriče imajo svoje probleme, ki jih ho moralna nova občinska uprava nujno rešiti.

— Predvsem zahtevajo vaščani naj se napajalnice za živino, ki je ob glavni cesti, premesti na primer-

Neznosno življenje Čehov in Slovakov za časa dinastije Habsburžanov

Ko je pred kakimi 150 leti, po porazu Napoleoneove vojske cesar Franc I. habsburški izjavil, da je Avstrija še sposobna skrbeti za njegovo osebo in za ministra Metternicha, se gotovo ni zavedal, da bodo te njegove besede postale goslo habsburške dinastije do njene poslednje ure. Ohranitev prestola, neglede ne vse ostalo, to je bilo gleslo tudi njegovega naslednika Franca Jožefa in zadnjega avstrijskega cesarja Karola. Habsburško cesarstvo, ki je nastalo pred več stoletji prek raznih zaskokov in vojn, je postalo težka ječa za narod, ki so živeli na njegovem ozemlju. Da si ohrani prestol je habsburška dinastija vladala po načelu »divide et impera«, to je, da je hujskala narod proti narodu in zatirala vse ljudstvo. Zato jo je ljudstvo jeseni 1918. leta naglalo.

► Načrtna raznarodovalna politika

► Vladanje po načelu »divide et impera«

Dinastija Habsburžanov se je naslanjala na avstrijsko-nemški in madžarski narod, ki so predstavljali manjšino in zato je morala vladati nad drugimi narodi s silo. Kapitalistični razvoj pa je imel za posledico vedno večjo udeležbo ljudstva v socialnem, političnem in kulturnem življenju. Široki sloji so vedno bolj občutili nizko raven gospodarskega razvoja, splošno politično zaostalost in socialno trpljenje, posebno ko so po letu 1905 videli, da je v čarski Rusiji začel narod zahtevati svoje pravice. Nato je prišla vojna z vsemi krutimi posledicami. Narodi so se začeli spraševati kaj bo prišlo potem in v najbolj težkih trenutkih je osvetlil temno obzorje ruske revolucije, ki se je začela kot borba proti vojni in končala z izgonom dinastije Romanov, veleposestnikov in industrijev. Prvič v zgodovini človeštva je delovno ljudstvo osvobodilo oblast. Ali je lahko ostal ta dogodek brez vsakega odmeva v močnem ozračju cesarstva Habsburžanov?

Slovanski narodi največje žrtve

Posebno prizadeti so bili pod habsburško dinastijo slovanski narodi. Vladni krogi so si na vse načine prizadevali, kako bi jih raznarodovali, kar je zaviralo njihov politični in kulturni razvoj. Čehi, ki so bili gospodarsko, politično in kulturno najbolj razvit narod na zapadu cesarstva, niso uživali niti zdaleka političnih in kulturnih pravic, ki so jih imeli Nemci v čeških deželah. Čeprav je bilo takrat na Češkem in Moravskem trikrat več Čehov v primeri z Nemci, so imeli, kot Nemci eno samo univerzo in isto število osnovnih šol. Češki delavec je bil večkrat primoran pošiljati svoje otroke v nemške šole. Češki kmet ni imel dovolj zemlje, medtem ko so tuji aristokrate pogozovali na svojih veleposestvih rodovitno zemljo.

Za Slovake nobenih šol

Se na slabšem so bili Slovaki, ki sploh niso imeli nobene univerze in ne osnovnih šol v materinski. Slovaščina ni bila priznana v javnih in državnih uradih. Volilna pravica je bila na Slovaškem zelo omejena. O kakih industrijah sploh ni bilo govora in najbolj rodovitna zemlja je bila v rokah ogrskih plemenitšev. Slovaki narod je bil siromašen, brez vsake pravice in prepuščen na milost in nemilost tujcu. Proces raznarodovanja je zavzel s strani ogrskih vladnih oblasti take oblike surovosti, da so še pred letom 1914 znani evropski publicisti, kot E. Denis in R. W. Seton-Watson obrnili pozornost svetovnega javnega mnenja na nečloveško ravnanje ogrskih oblasti s slovaškim narodom. Nenehne zatiranje, policijsko preganjanje in pomanjkanje dela, je prisililo stotisoče Čehov in Slovakov, da so zapustili domovino in se izselili v Združene države, Rusijo, Francijo in v druge dežele.

JURI KRIZEK
(Nadaljevanje prihodnj)

Klerikalci nočejo preiskave za »posebne uprave«

Ena izmed najbolj meglenih točk vseh prejšnjih občinskih uprav, od štiristranske, tristranske in do enoharvne KD, je bilo vedno in je še danes vprašanje »posebnih uprav«.

Gre za sektor, ki obsega prodajalno živil z občinsko mesnico, občinske menze v ul. Gambini, Viale XX Settembre in na trgu Libertà (v posebnem posloplju, kjer je javno kopališče in še druge usluge), nadalje razdeljevanje kuriva revšem in razdeljevanje šolske rekefekte.

Če se, da je premoženje »posebnih uprav« vredno stotine milijonov (200 milijonov samo menze), zaposlenih je kakih 200 oseb, dobički pa znašajo precej milijonov lir. Toda o vsem kar se je dogajalo v »posebnih upravah« občinski svet ni bil nikdar obveščen tako, da sploh ni vedel popolnoma nič. Zaposlitev osebja, izredne nagrade ob »desetletnici«, nakupi in prodaje, uporaba dobičkov itd., o vsem tem občinski svet ni nikdar sprejel nobenega sklepa. V občinskih proračunih je postavka »posebnih uprav« izgledala vedno kot izenačena, kar pa ni bilo res. »Posebne uprave« so zaključile svojo letno bilanco vedno z dobičkom, ki je služil med drugim za nakup raznih vozil.

Pripomniti je treba še, da »posebne uprave« nimajo pravih sodnih lica, ki bi moralo točno določiti odgovornosti gospodov, kateri so vedrili in oblačili brez sleherne demokratične kontrole.

Zadevo je treba razčistiti

Klerikalci so nato raje li, da je prišel na občinsko fakturirni komisar, kot da bi šlo do preiskave.

Krščanska demokracija stavlja danes v svoj volilni program juridično ureditev »posebnih uprav«, toda istočasno pozablja, da je treba še razčistiti preiskavo za vse kar se dogajalo v devetih letih. To je pozabljajo preiskavo »posebnih uprav«, ki danes sploh govorijo o »posebnih upravah«, katere so bile skozi devet njihovih izključnih monopolov.

Monopol socialdemokratov

Poglejmo kdo so bili ti gospodje.

Od leta 1949 do 1952 je bil odbornik za »posebne uprave« socialdemokrat Invinkl, od 1952 do 1956 socialdemokrat Dulci, od 1956 do 10. junija 1957 socialdemokrat Benussi-Gambel, od 10. junija 1957 do imenovanja prefekturnega komisarja je bil župan Bartoli.

Kot vidimo so imeli social-

ZA VSAKOGAR NEKAJ

Znani francoski romanopisec Aleksander Dumas je bil sin mešanca. V družbi ga je vprašal neki radovednež ali je to res. Čeprav je bil Dumas užaljen, je vkrilal.

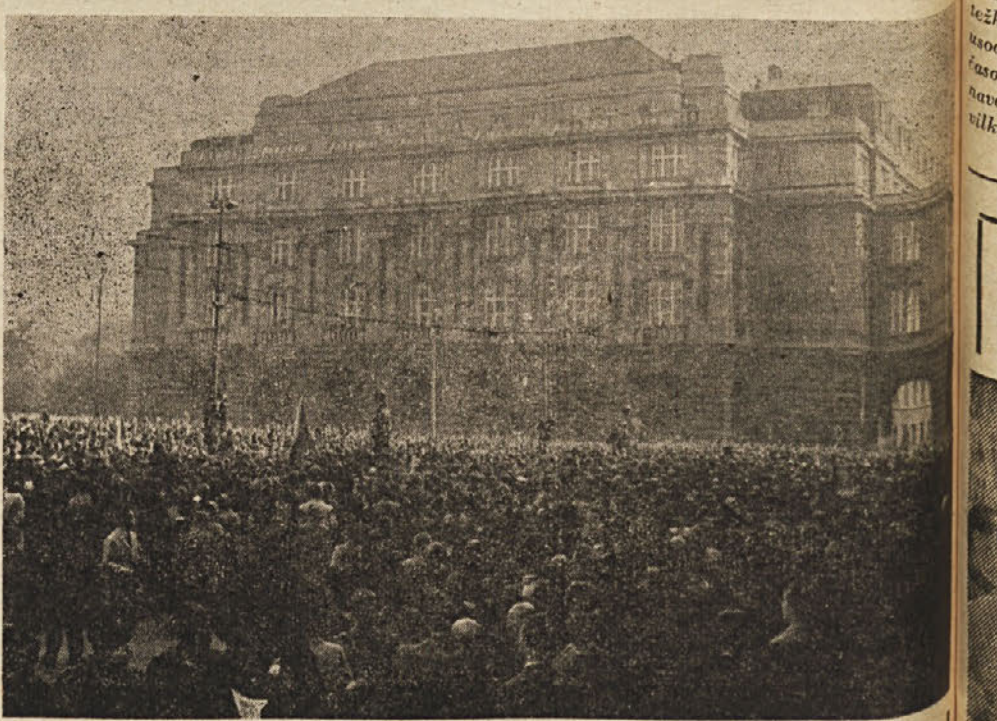
»To se pravi, da je bil vaš dedek črnc.« je nadaljeval vsiljivec.

»Da.« je mirno odgovoril Dumas.

»Kaj pa praded?«

»Orangutan.« je rekel Dumas. »Orangutan, gospod! Ali ne vidite, da se moje po reklo začena tam, kjer se vaše zaključuje?«

V oddelku brzega vlaka Edinburg-Glasgow je mlad potnik pomohčice.

22. septembra 1938 je bila v Pragi velika ljudska manifestacija proti kapitalistični vladi Hodže, ki je sprejela anglo-francoski predlog za odstopenje obmejnih pokrajin Hitlerju. Prazni so se zbrali — kot kaže slika — na trgu pred parlamentom in izrazili odločno voljo, da bodo branili domovino pred Hitlerjevimi pohlepi. Zbrani množici je govoril tudi Klement Gottwald

„Lublanske novize“ prvi slovenski časopis

Čprav smo Slovenci majhen narod, vendar imamo kar lepo število časopisov in revij, ki izhajajo ne le v matični državi temveč tudi v zamejstvu in celo prekomorskih deželah, kjer živi mnogo slovenskih izseljencev. Ne pretiravamo pa tako trdimo, da je razmeroma malo Slovencev, ki vedo kdaj je izšel prvi slovenski časopis, kako se je imenoval in kdo ga je urejeval, oziroma izdal. Zato posredujemo našim bralcem pričujoči sestavek, katerega namen je, da jih v bežnih obrisih seznanji z vsem tem.

Neminljive zasluge Valentina Vodnika

Malo poznano poglavje slovenske zgodovine

nje je pojemale od številke do številke. Zaradi pomanjkanja sredstev in sodelavcev in predvsem zaradi pomanjkanja zanimanja slovenske javnosti, je časopis postopoma hiral, dokler ni končno prenehal izhajati. V zadnji številki je bila napoved prenehanja izhajanja izražena v skromnih besedah: V prihodnjem letu ne bodo Krañske novize več izdajane. Tako je prvi slovenski časopis, ki je v začetku izhajal dvakrat, kasneje pa enkrat na teden, in je vsega skupaj izšlo le 285 števil, prenehal izhajati ob koncu leta 1800.

Vodnik prvi slovenski urednik

Prvi slovenski časopis so bili v Ljubljani novice ali kot so jih tedaj imenovali Lublanske Novize. Prva številka lista je izšla, seveda v Ljubljani, dne 4. januarja 1797. Urednik in izdajatelj obenem pa je bil pesnik Valentin Vodnik.

Valentin Vodnik se je rodil v Šiški pri Ljubljani dne 3. februarja 1758. Studiral je v Novem mestu in Ljubljani. Proti svoji volji je postal duhovnik. K temu ga je bil prisilil njegov oče. Ker se že ni mogel upreti, je sklenil, da se odpove vsemu in je vstopil v frančiškanski red. Tako je očetu prekrizal vse načrte. Da je bilo tako je zapisal nam v biografiji: Leta 1775 me ženejo muke v kloster k frančiškarnarjem.

Vodnik je mnogo pisal, poleg tega je tudi učil in nekaj časa je bil celo šolski nadzornik. Bolj kot pisec pa se je uveljavil s pesnikovanjem.

Za naslovno stran prve številke Ljubljanskih novic je sestavil naslednjo pesmico:

Je kaša zavrela Se terga kaj nit? Moj sosed kaj dela? Sim barat žic sit!

Al vrnosti imajo Po svejtu kaj več? Al druga kaj znajo, Ko hruška zgolj peč!

Od tega Novize Lublanske povdo. V nov leto potice Se take ni blo!

285 številk Novic

Ako bi primerjali prvi časopis s sedanjimi, četudi najskrajnejšimi časopisi, bi prav gotovo za hip obstali, toda ko bi se zamislili v razmere, kakršne so takrat obstajale in v položaj, v katerem se je znašel Valentin Vodnik, potem bi kaj kmalu spremenili mnenje in bi prav gotovo z večjim zanimanjem obučovali drzen in oboje hvalerdevn poselek tega velikega moža. Vodnik je Novice večinoma sam spisal, saj je imel le malo sodelavcev. Kot trdi mu je v glavnem služil duhovski uradni časopis, ki je bil prevedo nemški. Povsem razumljivo je, da vesti niso bile stare, saj so za naše pojme bile stare že tedaj, ko jih je objavil ljubljanski časopis. Tudi v tem pogledu se je Vodnik znašel pred velikim problemom, ki je bil soden za razvoj ljubljanskega časopisa. Slovenska javnost je z navdušenjem sprejela prvo številko Novic, toda, to navduše-

Novo šolsko leto se bliža

V teku je vpisovanje v šolo. Slovenski otrok spada v slovensko šolo. V njej bo največ pridobil. Naučil se bo svoje materinščine. Svoj narod bo vzljubil, druge narode pa se bo naučil spoštovati. To geslo naj vodi vse slovenske starše zlasti v teh dneh. Kdor se bo po tem geslu ravnal, bo izpolnil tudi svojo narodno dolžnost!

43 let molka

Postanstvo, ki so ga opravile Ljubljanske novice, je bilo veliko. Z njihovim izidom je bila ledina načeta, zaorana in v brazdo je bilo vsejano seme, ki je šele po 43 letih obrodivilo. Tedajne avstrijske oblasti so se namreč zavedale pomena, ki bi ga utegnili imeti nov slovenski časopis, zato pa so na vse načine zavirale njegov izid. M. KAPELJ

Novosti na slovenskem knjižnem trgu

„Knjige 58“, glasila slovenskih založb št. 7-8 posemamo seznam novitet na slovenskem knjižnem trgu:

F. S. Finžgar: „Pod svobodnim soncem“. Tretja povojna izdaja. To delo spada med najbolj popularna dela slovenskih avtorjev in je ohranilo do današnjega dne svojo svežost in aktualnost.

Ivan Tavčar: „Zbrano delo VII“. Oskrbela ga je Državna založba Slovenije pod vodstvom dr. Marje Borštnikove. Sedma knjiga prinaša obsežen vpogled v tisto Tavčarjevo pisanje, ki doslej v glavnem ni bilo knjižno dostopno.

Ivo Andrič: „Gospodična“. Avtor knjige je poznan med Slovenci tudi po delih „Most na Drini“ in „Travniška kronika“. Zadnje delo izpopolnjuje serijo treh romanov, s katerimi je avtor pred desetimi leti preselil jugoslovansko javnost.

Zolt Harsanyi: „Galileo Galilei“. Roman, ki je v resnici življenjski zapis velikega genija, je oskrbela Cankarjeva založba. V tem romanu so posebno mikavna poglavja, ki prikazujejo konflikte s cerkvenimi oblastmi, zlasti se zadržanje v zapornici in pred sodiščem, pred katerim je izrekel zgodovinske besede: „Eppur si muove“. Delo je prevedel Marjan Kozina.

F. M. Dostojevski: „Izpoved mladega človeka“. Delo je prevedel Janko Moder, izdala pa ga je Državna založba Slovenije. Theodor Pliver: „Moskva“. Izdajo je oskrbela založba „Nova obzorja“ v Mariboru.

Kitajska folklor

Miško Kranjec petdesetletnik

15. t.m. je slavil svoj 50. rojstni dan pisatelj Miško Kranjec. Pisatelj, ki izhaja iz siromašne kmečke družine iz Prekmurja, spada v vrsto zelo delavnih slovenskih književnikov, saj je spisal že več kot 30 del. Med glavna dela spadajo „Težak“, „Sreča na vasi“, „Osi življenja“, „Tihoožnja in pejsaži“, „Pesem gora“ itd. Med vojno je bil Kranjec organizator osvobodilne borbe v Prekmurju, ki je bilo zasedeno po Madžarih. Danes je član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

B. B. prepovedana v Beogradu

V Beogradu je ukazalo državno pravdnstvo zapleniti jugoslovansko ilustrirano revijo „Filmski svet“. Vzrok zaplenbe lista je bila slika slavite filmske igralkice Brigitte Bardot, ki je bila objavljena na prvi strani. Ukrep o zaplenbi je nato potrdilo tudi okrajno sodišče v Beogradu z utemeljitvijo, da je objavljane takih slik hud prekršek proti morali in lahko negativno vpliva na vzgojo mladine.

Anton Pavlovič Čehov

Ivan Ivanič Lapkin, mlad mož prijazne zunanosti, in Ana Semjonovna Zamblicka, mlada deklica s privihanim noskom, sta se spustila po strmih bregu in sedla na klopec. Klopec je stala čisto ob vodi, med gostim grmovjem mladega vrbovja. Čudoviti kraj! Če sedite tu, ste skriti pred svetom — vidijo vas samo ribe in pa pajki, ki se kot blisk poganjajo po vodi. Mlada človeka sta bila oborožena v trunki, mrežami, trebušastimi lonci s črvi in drugimi ribiški potrebščinami. Ko sta sedla, sta se takoj lotila ribolova. — Vesel sem, da sva naposled sama, — je začel Lapkin in pogledoval okoli. — Moram vam veliko povedati, Ana Semjonovna... Zelo veliko... Ko sem vas zagledal prvokrat, na vaši vabi prijemlje... Takrat sem spoznal, za kaj živim, spoznal, kje je moj malik, kateremu moram posvetiti svoje počeno in delovno življenje... Lejte, gotovo je, velika... prijemlje... Ko sem vas zagledal, sem se zaljubil prvič, strastno zaljubil! Nehajte vleči... naj še bolj zgrabim... Povejte mi, draga moja, rotim vas, če lahko upam na — ne na vašo ljubezen, ne! — tega si ne drznem, niti pomisliti ne smem na to — ali lahko upam na... Vlecite!

ZSSR v številkah od 1913 do 1957

V letih od 1913 do 1957 se je celokupna proizvodnja v Sovjetski zvezi povečala za 33 krat. To nam pove statistični pregled, ki so ga pred kratkim objavili v Moskvi. Pa še nekaj nam pove tale pregled, namreč, da ima v proizvodnji socialistični sistem absolutno prednost. Saj se je v istem času v Združenih državah Amerike proizvodnja povečala le za 4,1 krat, v Veliki Britaniji in Nemški v Franciji pa 2 krat. Samo v letih 1954-1957 se je kmetijska proizvodnja v Sovjetski zvezi povečala za 7,1 odst., v Ameriki pa le 1,1 odst.

Leta 1957 je v Sovjetski zvezi znašala skupna proizvodnja železa 84,2 mil. ton, 463 mil. ton premoga, 209,7 milijard kilovatnih ur elektrike, 51,2 milijonov ton jekla in 282 milijonov metrov volnenga blaga.

V letih 1919-1957 se je industrijska proizvodnja na osebo povečala za 23 krat in se že bliža količini ameriške proizvodnje.

Lani so v Sovjetski zvezi predelali več litra železa kot v Veliki Britaniji, Franciji in

S. Gregorčiču postavljajo spomenik v Kobaridu

Kot smo že svojčas poročali bi do postavili v Kobaridu velik spomenik pesniku Simonu Gregorčiču. Spomenik bo stal na trgu, nasproti spomeniku skladatelja Volariča. Bronasti kip v naravni velikosti je že vlit, kamniti podstavek pa morajo še pripraviti. Prvotno so nameravali prirediti slovesno odprtje spomenika prihodnjega oktobra, toda vse kaže, da ne bodo mogli dela dokončati tako hitro in se bo verjetno odkrijte nekoliko zakasnilo.

Ukrajinska knjižnica v Kanadi

V Vinnipegju v Kanadi, v poslojpu muzeja Ivana Franko, je bila otvorjena ukrajinska narodna knjižnica po imenu tega velikega pisatelja. Na otvoritveni knjižnici je prislo mnogo ljudi. Zato so prvo zborovanje prenesli v Ukrajinski delavski dom. Pred navzočimi je nastopil ravnatelj knjižnice M. Časkovski in predsednik kanadskega Turaristva za kulturne stike z Ukrajino V. Svistun.

Bogati knjižni sklad te knjižnice, je dejal V. Svistun, bo na razpolago vsem Ukrajincem brez izjeme. Podrobno je govoril o svojih opazovanjih za časa bivanja v Ukrajini in o tem, kako sovjetski ljudje ljubijo knjige.

V knjižnici so že začeli prirejati glasno čitanje literarnih del.

Sabino Coloni (Klun) razstavlja v občinski galeriji

Od 11. do 22. t.m. je postavil svoje slike na ogled v občinski galeriji na trgu Unitá akad. slikar Sabino Coloni (Klun). To je v tej osrednji tržaški umetniški galeriji že njegova druga razstava.

Se mlad po letih si je umetnik Coloni dobro utrl pot med tržaškimi občinstvom bodisi s svojim sodelovanjem kot slikar-simbolist po revijah, bodisi

karikaturst v dnevnem časopisu. Posebno pa ga tržaško delovno ljudstvo pozna po njegovih zanimivih alegoričnih freski na zidu dvorane v ulici Madonna, ki je dostojno predstavila potek dosežanje težke in večkrat krvave borbe tržaških delavcev za socializem.

Tudi na sedanji Colonijevi razstavi prevladujejo motivi okolijskega in okolčanskega

delovnega človeka in njegovih težob v borbi za obstoj in napredek. Tu so naslikani industrijski delavec, ribič in okolčanski kmet, pejsažni motivi mesta in vasi, palača in periferija bajta, Bazovica, Doberdob itd., vse kar zadeva sfero realne miselnosti in čustvenosti naprednega tržaškega človeka.

Lahko rečemo, da Sabino Coloni opeva v svojih slikah našo kraje in ljudi. Njegov žanr slikanja je realizem, navdahnjen z umetniško prefinjenostjo in dokaj močno barvitostjo. V današnjem sodobnem realizmu je — izgleda — ubral prav svojo, svojstveno pot, ki dokaj pričuje ter zelo radovedni smo do kakšnih vrhuncev ga bo še vodila. Ta svojstvenost je izrazita poudarjena v razstavljenih slikah Ribiška družina, Ribiči in ladje, Perice, Kosci, Hiše v Doberdolu, Hiše v Bazovici, Periferija 1 in 2, Kraški vinogradi, Tihoožnja s pokrajino in drugih. Odkljuje jih močna ekspresivnost, a obenem skopost in ekonomiziranje v uporabi barvnih sredstev. Vseh razstavljenih slik je trideset, v olju in temperi.

Vsekakor umetniku Coloniju priskrbo čestitamo ter mu želimo še nadaljnjih uspehov. Občinstvu pa priporočamo, da si to zanimivo slikarsko razstavo, polno motiviše iz življenja delovnega človeka, gotovo ogleda. Razstava je, kot rečeno, odprta še do ponedeljka 22. t.m. vsak dan od 10. do 13. in 17. do 20 ure.

Hranilne snovi meda

Med je naravna hrana, ki jo pripravljajo že od davnih časov. Omenjajo ga zgodovinski zapiski celo iz asirskih in babilonskih časov. Rimski pesnik Ovid je o medu zložil posebno pesem. Aristotel pa je zapisal, da delajo ilirski Taulantijci iz medu vina, ki se po okusu le neznatno razlikuje od pravega vina iz grozja.

Kaj vse vsebuje med

Med pa ni bila le hrana in vir pijače, marveč tudi zdravilo. Dioskurides, eden najboljših znanih zdravnikov v davnih časih, je opisal v svoji knjigi „Znanost o zdravilih“ celo vrsto receptov za zdravila, katerih poglavna sestavina je med. Rimski pisatelj Plinij pa je zapisal sledeče o čebelah in medu: „Čebele nabirajo med, najslajši in najbolj zdravilni sok. Srednjeveški spiski slavijo med kot odlično hrano za otroke, bolnike in stare ljudi, hkrati pa tudi kot zdravilo.

Kaj vse vsebuje med? Razen grozdnega in sadnega sladkorja ter dekstrina, dušikovih proteinskih kislin je v njem

Med ima med vsemi vrstami hrane največ kalorij

množica rastlinskih vitaminov, eteričnih dišav in nekaj vode. Vse to je že tako pripravljeno, da naša prebavila nimajo težkega napora. Med ima med vsemi vrstami hrane največ kalorij, saj bi kilogram s svojo energijo, spremenjeno v toploto, zavrel tri litre vode.

Cebela, ki znaša med mora za kilogram sladke strdi obleteti šest milijonov deteljnih ali poldrugij milijon akacijevih cvetov. Izračunali so, da se za kilogram medu trudi 18.000 čebel. V satju konzervirani cvetni prah pa je vedno živ in je z njim mogoče oploditi rastlinske cvetove. Ohrani se celo stoletja dolgo.

Hrušč, ropot in ljudje

Posledice hrušča: živčne motnje in bolezn

V posebnih pravilnikih so določene globe za ljudi, ki delajo pretiran hrup. Ogledimo si na katerih primerih, kako ponekod merijo tale hrup. V tramvajih ga je 80 fonov, v vlaku 60, pasji lajež v stanovanjih in na dvoriščih 85 fonov, v delavnici, kjer kujejo jekleno pločevino pa 113 fonov. V tihih naraščajočih fonometričnih nizlo. Okolica, v kateri ne seže hrup nikoli čez 35 fonov, je za človeški organizem prikladna, torej mirna.

Podobno, kot zaznamuje hrup fonometer, reagirajo nanj tudi človeški živi. Strokovnjaki vseh dežel opozarjajo na posledice prevelikega hrušča: živčne motnje in bolezn. Opišimo na kratko fonometer: V posebni napravi je fonometer z radijskim sprejemnikom na kratke valove in galvanometrom. Vsa naprava pokaže maksimalni hrup, ki ga lahko človek prenese. Meja znoznosti je od 75 do 80 fonov. V delavnici, kjer kujejo, se človeški organizem vznemiri. Najbolj je človek občutljiv za hrup v nenadnih presledkih, ko živi niso pripravljeni. S fiziološkega stališča povzročita to vprašanje precejšnje skrbi.

Znani fiziolog Mossot je opisal delovanje hrupa na človeške možgane. Opazoval ga je med operacijo na lobanji. „Zdelo se je, ko da bolnik spi, toda zadnja straža živčnega sistema je bila budna. Na sleherni hrup v bližini je prišel val krvi v vrhnje možganske plasti. Pri navijanju bolniške ure, skripanju stola ali ob kašlju v sosedni sobi. Vse to je bilo dovolj, da se je spremenil krvni obtok v možganih.“

Strokovnjaki so predlagali že na več mednarodnih zasedanjih ukrepe za zmanjšanje hrupa sodobne civilizacije. Opisali so tudi že posledice hrupa za človeški želedec. Pomembne ugotovitve so pred časom objavili v letalskih sredstvih. Med potemotom imajo ljudje povečan krvni pritisk, srce jim močneje bije. V povečanih kabini je fonometer zaznamoval okrog 100 fonov. Po nekaj urah letenja postane človek utrujen in razdražljiv, pozornost popusti, posledica pa je fizična izčrpanost in slabši vid.

Vsakomur je jasno, da hrup slabo vpliva tudi na sluh. V tovarnah, kjer izdelujejo pločevino, ogluš 22 odst. delavcev. Se nekaj števil: pri kovarjih 11, strojevodjih in topničarjih po 7, pri ostalih delih s splošnim hrupom pa 5 odst.

Francoski znanstveniki pa so objavili tele ugotovitve: sodobni delovni človek, utrujen od dnevnega dela, zaradi hrupa ponevča slabo počiva. S tem se obdobje dela podaljša na škodo časa za počitek. Posledice so: srčne motnje, že obstoječe bolezn pa se še poslabšajo. Motnje v živčnem sistemu se začnejo z razdražljivostjo in zmanjšajo umske sposobnosti. Hrup ovira najpreprostejšo usko delo in povečuje napor.

Kako pomagati? Za zdravljenje je potreben popoln mir. Prvo zdravilo pa je pazljivost, da pri delu ne bomo delali nepotrebnega hrupa. Omejiti je treba hrup, ki v mestih ne preneha ne podnevi ne ponoči. Pri gradnjah bodočih stanovanj bi bilo treba misliti tudi na to, da bo skozi steno prodrlo čim manj hrupa s ceste. Tako bi ljudje imeli mir vsaj med počitkom. Pri današnji tehniki bodoče čišče miru niso več utopija.

Trgatev se bliža...

Trgatev je najlepši praznik naših kmetov-vinogradnikov. Ta praznik je tem lepši ako je letina dobra. Z letošnjo letino so vinogradniki večinoma zadovoljni. Se bolj pa bi bila ako ne bi bilo suše skozi vse leto. Toda v nekaterih krajih, zlasti v nabrežinski občini bo trgatev kaj žalostna, saj je pred nekaj tedni toča strahovito oklestila bogato obetajoč pridelek

HUDOBNI DEČEK

je ko po naključju. Za prvim poljubom je prišel drugi poljub, potem pa prisrge in objube... Srečne minute! Toda v tem zemeljskem življenju ni prav nič popolnoma srečnega. Sreča navadno skriva v sebi že strup ali pa zastrupljena s čimer koli od zunaj... Tako je bilo tudi zdaj. Ko sta se mlada dva poljubljala, se je nenadoma razlegel smeh. Pogledala sta po reki in otrpnila: do pasu v vodi je stal nag deček. Bil je Kolja, gimnazijec, brat Ane Semjonovne. Stal je v vodi, gledal mlada človeka in se zahrbtno nasmehnil. — A-a-a... poljubljata se? — je rekel. — Lepo to! Mami hom povedal. — Nadejam se, da boste kot pošten človek... — je zamrmral zardeli Lapkin. — Zalezovati je podlo, naprej pripovedovati pa nizkотно, gusno in ogabno. Sodim, da vi kot časten in plemeniti človek... — Dajte rubelj, pa ne bom povedal! — je rekel plemeniti človek. — Če ne, hom povedal. Lapkin je potegnil iz žepa rubelj in ga podal Kolji. Ta je stisnil rubelj v mokri pesti, se odgnal in zaplaval. Mlada dva se pa po tem nista mogla več poljubljati. Drugi dan je prinesel Lapkin Kolji iz mesta barvice in žogico, sestra mu je pa podarila vse svoje škatle s kroglicami. Potem je morala podariti še zaponko s pasjo glavo. Hudobnemu dečku je bilo vse to očitno zelo všeč in da bi hotel še več, je pričel zaljubljenca nadzorovati. Kamor je šel Lapkin z Ano Semjonovno, tja je šel tudi on. Tudi za minuto ju ni pustil sama. — Podlež! — je škripal Lapkin z zobmi. — Tako maj-

hen, pa že tako velik podlež! Kaj bo še iz njega za naprej?! Ves junij Kolja ubogima zaljubljenca nima dal živeti. Grozil je z ovdajo, ju zalezoval in zahteval darila; toda vse mu je bilo premalo in navsezadnje je pričel napeljevati besedo na žepno uro. In kaj? Treba je bilo objubiti uro. In nekoč pri obedu, ko so prinesli na mizo oblate, se je nenadoma zakrohotal, pomežiknil na eno oko in vprašal Lapkina: — Naj povem? A? Lapkin je strašansko zar del in napičil nametsto oblata prtček. Ana Semjonovna se je pognala izza mize in zbežala v drugo sobo. In v takem položaju sta bila mlada človeka do konca avgusta, prav do tistega dne, ko je Lapkin naposled zasnil Ano Semjonovno. O, kako srečen dan je bil to! Ko se je pogovoril z nevestinimi starši in dobil privolitev, je Lapkin najprej zardel na vrt in začel iskati Koljo. Ko ga je našel, je skoraj zahtedel od živčnega in zgrabil hudobnega dečka za uho. Pritekla je Ana Semjonovna, ki je prav tako iskala Koljo, in ga zgrabila za drugi uhelj. In treba je bilo videti kakšna naslada je stjala na obrazih zaljubljencev, ko je Kolja jokal in prosjačil: — Ljubka, dušici, golobčka, ne bom več! Au, au, odpustita! In potem sta onadva oba spoznala, da ves čas, ko sta bila zaljubljena eden v drugega, nista niti enkrat doživela tolikšne sreče prevzemajoče blaženosti kot v teh minutah, ko sta vlekla hudobnega dečka za uesa.

DOMAČI PROBLEMI IN VESTI

Grozečo krizo je treba odstraniti!

V edno bolj upravičene se kažejo ponovne zahteve, ki so jih postavile nekatere politične stranke in sindikalne organizacije, da bi izvedle za načrte, ki jih ima ministrstvo za državne zadeve z različnimi podjetji IRI. Za Trst je jasno, da so perspektive, ki jih vlada namerava zagotoviti vse prej kot pa dobre. Položaj v ladjedelnicah Sv. Roka, odpust starih delavcev in ladjedelnic CRDA in v livarni ILVA, namen, da bi razstavili nekatere oddelke in celo nekatera podjetja, pomanjkanje novih naročil, novica, da so dodelili 50 milijard lir podjetjem IRI v Genovi in podjetjem v Trstu ničesar, nudijo točno sliko o nevarnosti, ki grozi našim največjim industrijskim podjetjem.

Italijanska vlada je s pristopom v Evropsko skupno tržišče sprejela tudi načrte za razne proizvodilne sektorje. Že večkrat se je govorilo o takorimenovanih esuhih vejah, t.j. o industrijskih panogah, ki v sedanjih pogojih, v okviru Evropskega skupnega tržišča nimajo nobenih perspektiv za razvoj.

To nam da misliti, da se skuša pri nas vse skupaj smatrati kot »suhe veje«. Tako se še ena odgovornost več prišteva raznim demokratičnim vladam, in danes, še posebej socialdemokratom, saj sta prav socialdemokrata ministra za državne zadeve in za delo.

Podtajnik Ceccherini, ki je prav tako socialdemokrat je pohitel s sklicanjem klerikalnih parlamentarev in drugih mestnih predstavnikov na sedež njegove stranke, kljub temu, da je prišel v Trst v imenu vlade, ni pa hotel obiskati ladjedelnic Sv. Roka in povprašati tamkajšnje delavce kaj predlagajo skupno s tehniko za rešitev obrata. Prav tako ni hotel obiskati ILVE, četudi imajo socialdemokrati določen vpliv med delavci tega podjetja.

V ladjedelnicah CRDA se delavci in notranje komisije že več let bijejo za modernizacijo in ustvaritev novih, racionalnejših naprav. Danes je že na vidiku grozeča kriza, katero bo mogoče odstraniti samo če bodo nujno sprejeti učinkoviti ukrepi. Nujno so potrebna tudi nakazila oddelkov in celotne skupine IRI.

Odgovornost za to, da živi v Trstu 20.000 brezposelnih, kateri že več let čakajo na zaposlitev, pada tudi na krajevne in vsedrjavne voditelje podjetij IRI. Ti ljudje niso znali v pravem času sprejeti primernih ukrepov in zagotoviti večjih naročil, dočim so skušali vreči na ramena delavcev in nameščencev večji telesni in duševni napor, da bi kljubovali konkurenci boljše opremljenih in bolj organiziranih podjetij.

Danes nastopa že čas, ko po-

Seja federalnega komiteja KPI

Danes, v soboto 20. t.m. ob 17.30 se sestane na sedežu federacije v ul. Capitolina 3 federalni komitej in federalna kontrolna komisija.

Obvestilo bivšim partizanom

Združenje za kulturne stike s Sovjetsko zvezo v Trstu nas je naprosilo za naslednjo objavo:

Združenje za kulturne stike s Sovjetsko zvezo javlja, da je v teku zbiranje podatkov o sodelovanju sovjetskih partizanov in osvobodilni borbi v teh krajih. Vodstvo združenja prosi bivše partizanske hore in aktiviste, ki so na kakršen koli način sodelovali in osvobodilni borbi s sovjetskimi partizani in se spominjajo dogodkov, ki pričajo o junaštvu ruskih tovarišev v teh krajih, naj mu svoje spomine sporoče pisмено ali ustmeno. Sedež Združenja za kulturne stike s Sovjetsko zvezo je v ul. S. Nicolò 11, drugo nadstropje.

Odgovornost klerikalne vlade za krizo tržaških industrij

staja nevarnost grozeča za vse. Intervencija posl. Vidalija v parlamentu je vzbudila pozornost pri večjem številu ljudi in je prisilila nekatere voditelje, da skušajo ublažiti položaj z nekaterimi vojaškimi naročili. Seveda se nahajamo v času predvolilne kampanje. Toda s takimi zagotovili ni mogoče rešiti temeljnih problemov naše industrije.

Obstajajo načrti, predlogi tehnikov, notranjih komisij in FIOM, obstajajo možnosti, da vlada zdrave, ki šteje 50 milijonov ljudi nudi Trstu in njegovemu Ozemlju široke možnosti dela, večjo gotovost za bodočnost, in priliko tisočem brezposelnih delavcev in mladini, da tudi v bodoče obranijo slavne delavne tradicije našega mesta.

PAOLO SEMA

Intervencija posl. Vidalija pri obrambnem ministru za lonjerske kmete

V nedeljo popoldne je bil poslanec tov. Vidalij, skupno s tov. Bernettičev v Lonjerju, kjer je imel daljši razgovor z lastniki zemljišča na »Hudem letu«, ki čakajo že 13 let, da se njihova zadeva reši. Prizadeti so obrazložili našemu poslancu ves potek zadeve. Tov. Vidalij je zagotovil, da bo iznesel problem pri merodajnem ministru v Rimu. In že v tork je tov. Vidalij predložil obrambnemu ministru v Rimu naslednje pismeno vprašanje:

«Podpisani vpraša obrambnega ministra če mu je znan položaj, ki je nastal v zvezi s kakih sto lastnikov zemljišč, ki se nahajajo v bližini Lonjerja in Padric v tržaški občini. Gre za kakih 300.000 kv m pašnikov, ki niso derekvirirani, katere je zavazniška uprava (ZVU) uporabljala za igrišče golfa in so nato prešli v roke italijanske vojaške uprave.

Za časa anglo-ameriške upra-

ve so formalno obljubili, da bo škoda, ki so jo utrpeli omenjeni lastniki povrnjena. Pred kratkim so vladne oblasti, potem ko so dale zemljišča v najem »Golf klub«, poslale zakonitim lastnikom obvestilo o razlastitvi in ponudile tako nizko ceno, da je za prizadete povsem nesprejemljiva.

O tej zadevi je bil, prek parlamentarev Beltrameja in Pellegrinija, svojčas obveščen takratni obrambni minister Taviani. Slednji pa ni sprejel zahteve za derekvizicijo, češ da potrebujejo zemljišča za vojaške vaje.

Podpisani opozarja, da se za vojaške vaje lahko izkoristijo drugi kraji in poudarja pravico zahtevo številnih prizadetih malih posestnikov, ki hočejo priti ponovno v posest svojih zemljišč in zahtevajo obenem primerno povračilo škode, ki se jo utrpeli.

Pomen prispevkov za tisk v času volilne kampanje

Značilen prispevek upokojenca

Nadaljnji prispevki sekcij

Nabiranje prispevkov za tisk inza volilno kampanjo, katere naša partija nujno potrebuje za to, da vodi borbo za doseg pravične in demokratične občinske uprave v Trstu, se nadaljuje in je vokvirjena v volilno propagando, ki je v teku. Tako gledajo na to kampanjo tudi simpatizerji in bralci našega tiska, ki pošiljajo svoje prispevke in s tem dajejo svoje priznanje naši borbi, protestirajo proti dosedanji občinski upravi in proti nesrečni demokratiški politiki, katere posledice so občutene zlasti na področju obdavanja in drugih dajatev; obenem pa s tem nam prijetelji in podporniki protestirajo, ker niso še sprejeti organski ukrepi za pozitivno tržaškega gospodarstva. V tem duhu raznih mestnih okrajnih obstoječi gospodarski položaj in razkrinkeje ter zavrača stališča, ki jih zavzemajo nasprotno politične stranke. Ako gledamo v tej luči kampanjo za nabiranje prispevkov v gori omenjeni sklad, moramo tej kampanji pripisati velik politični pomen. Zato pa je naloga sekcij, celice in posameznih tovarišev, da pospešijo svoje delovanje v tem smislu.

Evo seznam pomembnejših prispevkov, ki jih je osrednja uprava naše federacije prejela v teku tega tedna:

Sv. Alojz 11.500 lir, Sv. Ana 5.950, Pratalongo 5.950, Magdalena 5.020, Greta 1.150, Skedenj 25.000, Sv. Ivan-Podlonjer 13.600, Sv. Vid-Campi Elis 1.650.

Ob nabiranju prispevkov za tisk in volilno kampanjo se širi tudi pogovor z bralci; se razpravlja, o našem volilnem programu in se ta program popularizira; se nadalje objasnjuje obstoječi gospodarski položaj in razkrinkeje ter zavrača stališča, ki jih zavzemajo nasprotno politične stranke. Ako gledamo v tej luči kampanjo za nabiranje prispevkov v gori omenjeni sklad, moramo tej kampanji pripisati velik politični pomen. Zato pa je naloga sekcij, celice in posameznih tovarišev, da pospešijo svoje delovanje v tem smislu.

Opozorilo sekcije Pončana

Bivši član Partije Monfalcon razkrinkan

Skupina je podčrtala, da je provokacija omenjenega elementa tem bolj nesramna, ker je bila izvedena v času volilne kampanje, to je v času, ko je vsa partija mobilizirana v borbi za uvrstitev svojih vrst in svojih položajev.

V omenjenem dokumentu so aktivisti s Pončane, potem ko so preučili cilje in nesramne metode, katerih se poslužuje Monfalcon pri svojem klevetniškem, obrekovalnem in razdiralnem delovanju proti partiji, omenili tudi opozorilo, katero je svojčas objavila naša federacija; obenem pa vabijo vse tovariše, naj bodo budni pred vsemi možnimi provokacijami sovražnikov delavskega razreda, naj povečajo svojo budnost in komunistično disciplino ter naj se odločno borijo proti pomanjkljivostim in za uvrstitev naše partije.

Vse tovariše vabimo, naj se izogibajo Monfalconu in naj prekinjejo vse odnose s človekom, ki je nevreden zaupanja tovarišev.

Pozor pred provokatorjem

Opozorilo sekcije Pončana

Bivši član Partije Monfalcon razkrinkan

Skupina je podčrtala, da je provokacija omenjenega elementa tem bolj nesramna, ker je bila izvedena v času volilne kampanje, to je v času, ko je vsa partija mobilizirana v borbi za uvrstitev svojih vrst in svojih položajev.

Dva kongresa zdravnikov v Trstu

Od 22. do 24. septembra bo v Trstu kongres italijanskih pediatrov, katerega se bo udeležilo okrog 1000 zdravnikov iz vse Italije. Na kongresu bodo razpravljali o dveh zelo važnih vprašanjih: o otroških pljučnih obolenjih in o poliomieličnih holnikih v zvezi s socialnimi vprašanji. Kongres bo zasedal v veliki dvorani pomorske postaje, kjer bodo uređili tudi razstavo zdravil in tehnične dokumentacije. Tu bodo predvajali tudi dokumentarne filme o skrbitvi in zaščiti otrok.

Od nedelje do srede pa je bil v Trstu vsedrjavni kongres o psihologiji. Udeležilo se ga je okrog 200 znanstvenikov in zdravnikov. Glavni poročili sta izdelal prof. Bertozzi in Florence in Mossatti iz Milana. V glavnem so na kongresu razpravljali o temah: psihologija vzgojne dobe, klinična psihologija, psiholometrične metode preiskave.

Odredba tržaške prefektуре

Tržaška prefektura je prepovedala kroženje tovarnikov po tržaškem cestnem omrežju ob nedeljah in praznikih od 31. oktobra t. l. med 6. in 24. uro. Ta prepoved pa ne velja za tista vozila, ki vozijo jective ali pokvarljivo blago in za tista vozila, tudi s priklole, ki so pršla ali ki so namenjena na obmejne bloke z Jugoslavijo in Avstrijo.

Obvestilo kmetovalcem

Obveščamo kmetovalce, da je Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo pričelo dne 10. t. m. sprejemati prošnje za prejem 30 odst. državnega prispevka za sledeče pobude:

1. za nakup čebulice tulipanov, hiacint, iris in narciz holandskega izvora ter enoletnih cepljenj vrtnice, ki bodo, upoštevanje iz Toskane. Prošnje se sprejemajo do 25. t. m.
2. za nakup melitiozija za zimsko krmiljenje čebel in po potrebnega čebelarstva orodja za racionalno čebelarstvo. Za to p. bude pa se sprejemajo prošnje do 30. t. m.

ŠOLSKE VESTI

VPISOVANJE IN POPRAVNI IZPITI NA SLOVENSKEH OSNOVNIH SOLAH TRŽAŠKEGA OZEMLJA.

Solsko nadzorništvo osnovnih sol v Trstu sporoča, da bodo popravni izpiti v jesenskem roku in vpisovanje v vseh osnovnih solah Tržaškega ozemlja po naslednjem razporedu:

Od 15. do 25. septembra t. l. vpisovanje in popravni izpiti po razporedu, ki ga določijo didaktični ravnatelji.

V sredo 1. oktobra t. l. se bo pričelo šolsko leto s šolsko maso.

Vsa potrebna navodila in pojasnila dobe starši pri didaktičnem ravnatelju ali na sedežu šole.

NIZJA SREDNJA SOLA

Ravnateljstvo Slovenske nižje srednje šole v Trstu, ul. della Scuola Nuova 14 sporoča staršom, da se rok za vpisovanje na to šolo zaključuje 25. t.m. Vpisati se morajo učenci, ki so delali sprejemni izpit.

VISJA REALNA GIMNAZIJA

Na višji realni gimnaziji s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z realnim učnim načrtom tudi polne razrede s klasičnim učnim načrtom, se vrši vpisovanje za šolsko leto 1958-59 do vključno 25. septembra vsak delovni dan od 10. do 12. ure v tajništvo zavoda v ulici Lazzaretto Vecchio št. 9/II. nadst.

Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi oglasni deski.

DRŽAVNA TRGOVSKA AKADEMIJA

Na državni trgovski akademiji v Trstu se vpisovanja za šolsko leto 1958-59 zaključijo dne 25. septembra.

Potrebne informacije se dobijo v tajništvo zavoda na trgu Gioberti št. 4 vsak delavnik od 10. do 12. ure.

DRŽAVNA NIZJA TRGOVSKA STROKOVNA SOLA

Ravnateljstvo državne nižje trgovske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu, trg Gioberti št. 4 sporoča, da traja vpisovanje za šolsko leto 1958-59 do vključno 25. septembra. Tajništvo je odprto vsak delavnik od 10. do 12. ure.

DRŽAVNA NIZJA INDUSTRIJSKA STROKOVNA SOLA

Ravnateljstvo državne nižje industrijske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ul. Montorsino št. 8/III. nadstropje (Rojan), obvešča prizadete starše, da s vrši vpisovanje za šolsko leto 1958-59 do vključno 25. septembra vsak delavnik od 10. do 12. ure.

INDUSTRIJSKI STROKOVNI TEČAJ V DOLINI

Ravnateljstvo slovenskega industrijskega strokovnega tečaja v Dolini obvešča prizadete starše, da se vrši vpisovanje za I., II. in III. razred do vključno 25. septembra vsak delavnik od 9. do 12. ure.

INDUSTRIJSKI STROKOVNI TEČAJ V NABREŽINI Z ODDAJENIMI RAZREDI V SV. KRIZU

Vpisovanje v I., II. in III. razred se vrši neprekinjeno od 25. t.m. v ravnateljstvu v Nabrežini vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Vpisovanje v otroške vrtce

Tržaško županstvo sporoča, da se 19. septembra prične vpisovanje otrok v občinske otroške vrtce. V vrtce bodo sprejeti otroci, ki izpolnijo ob vpisu tri leta starosti. Vpisovanje je pri ravnateljstvih posameznih vrtcev. Ob vpisu je treba predložiti rojstni list, potrdilo o cepljenju proti kozam in davici in potrdilo o zdravih očeh.

K I N O

Sobota ob 20. »Presod na Se. verozhovešt« (Passaggio a Nord-ovest) (Barry film MGM).
Nedelja, ob 17. se ponovi Sreda ob 20. »Grisbi« (mladinci izpod 16. leta pre. povedan).

ZA TEDEN DNI

Sobota, 20. - Evstahij, Moravci (Zadnji krajec)
Nedelja, 21. Matej, Matej, Ponedeljek, 22. - Tomaž, Tomislav

Torek, 23. - Tekla, Slavna Sreda, 24. - Gerard, Nenad Četrtek, 25. - Kleofa, Uroš Petek, 26. - Justina, Stojslav

RADIO ODDAJE

SOBOTA: 11.30 Brezobzovna drobiž od vsepovod in... Izlepe po gorah (12.) »Saurisa« 15. Kmečki kvintet - 16. Radijska univerza: Življenjski misleci - 17. Schumann: »Uroš bezen in življenje žene« - 18. Oddaja za najmlajše: Saša Matelanc: »Mizarček svrediček« Igrajo člani Radijskega oddaja 19.15 Sestanke s poslušalkami 20.45 Vokalni kvintet »Niko Štritofa« - 21. Dramatizirana zgodba: Renzo Russo: »Poplav v atomskem skladišču«

NEDELJA: 9. Kmetijska oddaja - 13.30 Glasba po željah 16. Moški zbor »Ivan Cankar« - 17. Novela: Branislav Novič: »Nagrobni govori« - 18.30 Brahms: Trio št. 2 v C-duru op. 87 - 19. Kmečki ansambel »Silvio Tamiz« - 21.30 Naravnopojne v pesmi: »Jesen, že ali tim te« - 22. Nedelja v sportu - 22. Poje Majda Sepe z orkestrom Franca Russa.

PONEDELJEK: 18. Haendel: Concerto grosso v o-molu op. št. 8. Concerto grosso v d-molu op. 6 št. 10 - 18.55 Samospevi jugoslovanskih skladateljev 19.15 Radijska univerza: Indrijska revolucija 19. stoletja (7.) »Kako je nastala italijanska industrija« - 20. Sportna tribuna - 20.30 Richard Strauss: »Kavalir z rožo«, opera v 4 dejanjih. Prvo in drugo dejanje.

TOREK: 13.30 Glasba po željah - 18. Simfonični koncert dirigira Pasquale Rispoli: Haydn: Koncert v D-duru za celo in orkester. - 18.55 Zenski vokalni tercet »Metuljček« 19.15 Srimo obzorja: Tehnika ustvarja nov svet. (9.) »Kmetijska predelava lesa« - 20.30 Opera glasba - 21. Občletnica tedna: »Štritolonica smrti Karla V.« - 21.20 Richard Strauss: »Kavalir z rožo«, opera v 3 dej. - Tretje dejanje.

SREDA: 11.30 Žena in dom obzornik za ženski svet - 18. Johann Strauss: Na lepi modri Donavi. balet. - 18.30 Z zračne police: Marija Polak: »Ne zadovoljni netipiriji« - 19. Vokalni kvintet »Niko Štritofa« 19.15 Tržaški vedež - 21. Ugo Betti: »Lepa september ska nedelja«, igra v treh dejanjih.

ČETRTEK: 18. Bohuslav Martinu: Les pastorales - Igra čelist Zvonko Pomykalo in pianist Vladimir Seljan - 19. Slovenski samospevi - 20.30 Zlati Slovenski filharmonije - 21. Ilustrirano predavanje: Mala znane ljubezenske zgodbe iz svetovne zgodovine: (11.) »Dickensovo srečanje z Gibernijo«

PETEK: 13.30 Glasba po željah - 18. Velika dela slavni mojstrov - 19.15 Znanost in tehnika: »Nekaj o stereofonskih ploščah« - 20.30 Iz opernega sveta - 21. Umestnost prireditelje v Trstu - 21.30 Scenarij luttijeve sonate - igra čelite Roger Gerlin - 22. Danst Alihanteri: Božanska komedija - Peček 33. Spev. (V prevodu dr. Gradnika - razlaga dr. J. Jelenc)

ZAHVALA

Po dolgi in mučni bolezni katara je potrpelivo prebolela, je v 80 letu starosti prva minuta dobra in blaga gospođa FRANCESKA RESINOVIC roj. CUPERLA

Vsem, ki so na kateri koli način blago pokojnico tolažili in v boleznih pomagali in njeno pogreba udeležili, se s topljo zahvaljujemo. Zahvala tudi pevskemu zboru Salizanski Zgonik. Samatorca, 15. septembra 1958 DRUŽINA KOLE IN OSTALI SORODNIKI

ZAHVALA

Zalujoča družina Zuljan Loga pri Ricmanjih št. 48 se prek našega lista najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so ji na kateri koli način pomagali in tesni nesreči in ki so se udeležili pogreba nepoznanca Emila. Presebnost se zahvaljuje prosvetnemu društvu »Slavec«, vsaki godu mi, pevskemu zboru in vsem dobrovolcem evetja.

Volilna zborovanja KP

Naša federacija je otvorila kampanjo za občinske volitve že preteklo nedeljo. Tedaj je bilo veliko zborovanje na trgu pri Sv. Jakobu v Trstu, na njem pa so govorili kandidati: posl. Vidalij, tov. Bernettičeva, in odv. Pogassi ter sekretar federacije prof. Sema. Istega dne je bilo tudi zborovanje v Barkovljah. V ponedeljek je bilo skupno šest zborovanj, v tork in sredo pa po osem. Doselej je samo naša partija vodila razgibano volilno kampanjo in je v podrobnejših obrazložitvah svoj volilni program in zahtere volivcev

Vladni ukrepi za Trst

(Nadaljevanje z 2. strani)

gram iz leta 1954 pretežno značaj zasilnih ukrepov za javna dela in ukrepov takorimenovane podpornega značaja. In celo ti ukrepi niso bili vsi uresničeni.

Februarja letos je ministrski svet pripravil še drug zakonski osnutek za Trst, ki je bil odobren ob zapadlosti prejšnjega zakonodajne dobe. Načrt predvideva izdatek 45 milijard v sedmih letih, to je do leta 1964 in se tiče javnih del ne samo na Tržaškem ozemlju, marveč v vsej deželi Furlanija-Juljska krajina.

Omenjeni načrt predvideva o. jecanja železniške proge Trst-Videm-Trbiž in razširitev železniške postaje Campo Marzio v Trstu (10 milijard); gradnjo nove krožne proge, ki bo povezovala postajo Campo Marzio s progo za Tržič ter zadevnih zvez z glavno postajo v Trstu in Aquilino in končno gradnjo novega dela proge med Sv. Ivanom ob Nadiži in Sredipoljem na progi Trst-Videm-Trbiž (10 milijard); ureditev državne ceste za Pontafelj (6 milijard), prispevek 6 milijard za avtocesto Trst-Benetke z odcepitvijo Palmanova-Videm, gradnjo promola VII v tržaškem pristanišču (13 milijard).

Toda v načrtu ni sploh omenjen osnovni problem tržaškega pomorstva in velike industrije, ki so pretežno podjetja IRI. Zato je treba vnovič podčrtati pomanjkanje ustreznih ukrepov, ker so sprejeti ukrepi dolgoročni (7 let) in taki, da ne načenejajo osnovnih problemov tržaškega gospodarstva.

To je kritika k vladnemu načrtu, ki so jo iznesli najbolj kvalificirani tržaški gospodarstveniki, opazovalci in tehniki ter osebnosti, ki proučujejo gospodarske probleme Trsta.

Dopisi naših sodelavcev

Novice iz Križa

Po daljšem molku se zopet oglašamo, da povemo, kaj je novega v naši vasi.

Vprašanje ambulante INAM v naši vasi je končno rešeno in ne bo treba vašanom za vsako malenkost hoditi v Nabrežino. Tola ljudje zopet tarajo. Tokrat zaradi zdravnik, ki vodi vaško ambulanto. Pritožujejo se nad tem, da jih za vsako malenkost pošilja v ul. Farneto v Trst. Pred kratkim se je zgodilo, da je moral nekdo v Trst samo za to, da so mu menjali neko obvezo, kar bi bil zdravnik prav gotovo lahko opravil v vaški ambulanti. Ljudje pravijo, da bi tako zdravniško službo lahko vsakdo opravljal in da ni ravno potrebno, da bi zato imel doktorski naslov.

Pa še nekaj kar je v zvezi z zdravnikom: Križani nimajo sicer ničesar proti njemu, toda ni jim pa po volji, da ni več slovenskega jezika, saj je vendar Križ slovenska vas. Zaradi tega se lahko zgodi, da pride kdaj tudi do nesporazuma med zdravnikom in bolnikom, kar bi bilo seveda v škodo samo bolniku.

Blizajo se upravne volitve. Kot ob prejšnjih volitvah tako je tudi tokrat vse polno vabljenih obljub, katerim pa, kot je znano, Križani kaj malo verjamejo. Sedaj krožijo vesti, da bodo končno dve vaški poti asfaltirali. Sicer pa je skrajni čas, da to naredijo, saj smo že toliko krat zahtevali na merodajnih mestih, naj uredijo vse vaške poti in ne le dve važnejši.

Ne glede na razne obljube moramo, na žalost, mi Križani ugotoviti, da je prav naša vas ena izmed najbolj zanemarjenih v vsej tržaški občini, za kar nosijo vso odgovornost prejšnje občinske uprave. In prav to bomo upoštevali na dan volitev. Zato bomo glasovali za Komunistično listo, na kateri nastopa kot kandidata tudi naša vašana Leda Sirk in Viktor Bogatec.

Ne smemo pozabiti, da smo v septembru in da je, torej, čas za vpisovanje v šolo. Kriške matere bodo prav gotovo izpolnile svojo narodno dolžnost in vpisale svoje otroke v slovensko šolo, oziroma v slovenski otroški vrtec; kajti ne izpolniti te dolžnosti, bi pomenilo, želeli narodno smrt našemu življu na lastni zemlji.

Za zaključek naj povemo še to, da bo v naši vasi trgatev že prihodnje nedeljo. Grozdeje je lepo in se nam obeta dobra kaplica, ob kateri se bo prav gotovo razvila tudi naša lepa pesem.

DRAGO SEDMAK

Širjenje »DELA« v Gropadi in Padričah

Na izmed zelo važnih nalog slehernega člana naše partije je ta, da širi in podpira komunistični tisk.

Ta tisk vsak dan napadajo reakcionarni in monopolistični krogi, zlasti za to, ker širi v vrstah delovnih ljudi resnico in razkriva sedanji položaj ter razkrinkeje tiste, ki so odgovorni zanj.

Širjenje našega tiska prav v teh dneh ima še poseben pomen

Pritožbe kmetov iz Padrič

Kmetje iz Padrič se zelo pritožujejo zaradi vojaških vaj, ki se vrše na Griži in v okoljskih krajih. Zaradi vaj ne morejo goniti živine na pašo. Pripomniti moramo, da so pašniki in travniki na omenjenem področju last padriških kmetov. Letošnji pridelek krme je bil zelo slab, zaradi tega je tem bolj upravičena nevolja in celo za skrbljenost prizadetih kmetov. Kaj bodo nudili živini pozimi, če pa bodo že sedaj krmili s senom? Poleg tega pa vojska dela veliko škodo kjer se vežba.

Mnenja smo, da bi vojaške oblasti lahko kje drugje poiskale primeren teren za vojaške vaje.

Cestni promet v Barkovljah

V pričujočem dopisu želim opozoriti na nekaj vprašanj, ki zanimajo širšo javnost iz Barkovelj.

Ze več časa se opaža, da so zaradi velikega prometa na obrežni cesti pešci prisiljeni dolgo čakati na pločniku, saj skoro ni več mogoče prečkati ceste. V tem oziru so še posebej prizadeti tisti potniki, ki so namenjeni v mesto, in ki se vozijo s tramvajem št. 6. Dogaja se, da delovni ljudje zaradi tega prihajajo z zamudo na delo. Zato bi morali čimprej postaviti v bližini tramvajskega postajališča v Barkovljah semafor ali prometnega policajca, ki bi urejeval promet na cesti.

Prebivalci, ki stanujejo ob cesti, ki vodi na Prosek (Strada del Friuli) se pritožujejo zaradi prekomernega hrupa, ki ga povzročajo zlasti klaksoni avtomobsov, ki vozijo na Prosek in dalje.